

Fig. 1. Brøndby-Vester. Ydre, set fra Nordøst.

BRØNDBY-VESTER KIRKE

SMØRUM HERRED

Kirken kom efter Reformationen under Kongen¹, i hvis Besiddelse den forblev. Den overgik til Selveje 1. Oktober 1934.

Angaaende et *S. Nicolai Kapel*, se S. 451.

Kirken ligger i Byens nordvestre Del paa et fladt, mod Øst og Syd svagt faldende Terræn. Kirkegaarden, der er udvidet mod Vest, hegnes for den gamle Dels Vedkommende i Nord, Øst og Syd af Kridtstensmure med Munkestensbælter; Murene er dog flere Steder stærkt udbedret med smaa Sten, navnlig i Øst, hvor der desuden paa Ydersiden er opført fem Støttepiller af samme Materiale. Mod Syd en Portal med rundbuet Port og fladbuet Laage, mod Øst en Indgang med murede Piller, begge moderne og af smaa Sten. Om Kirkegaardsudvidelsen er der Traadhegn.

Kirken bestaar af Kor og Skib fra romansk Tid med gotisk Vestforlængelse og to gotiske Tilbygninger: Taarn i Vest og Vaabenhus i Syd. Orienteringen har meget stærk nordlig Afvisning.

Den romanske *Kridtstenskirke* er helt bevaret med Undtagelse af Skibets

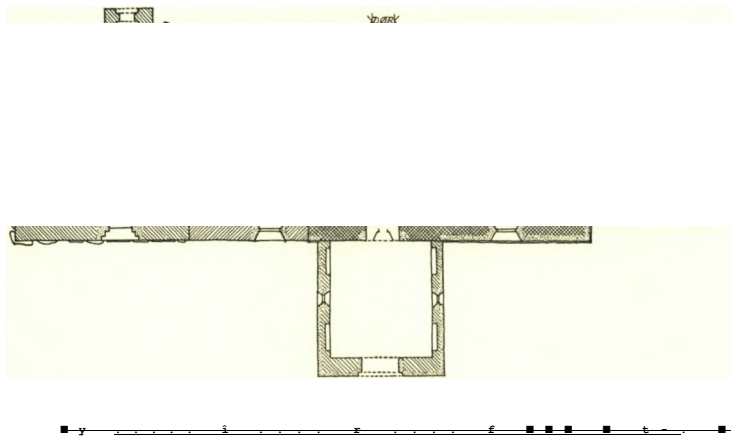

Fig. 2. Brøndby-Vester. Plan. 1 : 300. Maalt af El. M. 1942.

Vestgavl, men er 1888 fuldstændig skalmuret udvendig med afhøvlede og ganske glatte Kridtstenskvadre, hvis jævne Skiftegang dog sikkert i nogen Grad gengiver oprindelige Forhold (sml. det Indre). Murhøjden er 3,92 m mellem Sokkel og Gesims, der begge er helt fornyet, men vistnok i gammel Form; paa *Koret* har Sikkelen Skraakant over afrundet Led, paa Skibet kun Skraakant, men begge Steder over ny Granitsokkel. Gesimsen, som nu ogsaa er ført hen over den gotiske Vestforlængelse, har affaset Underkant. Kor og Skib har nye, glatte Gavlkamme med tagformet Kridtstensafdækning, der i Gavlsplidserne krones af henholdsvis en Kugle og et Kors af Kridtsten i Herholdts Maner (sml. Hersted-Øster). Korets Vinduer, et til hver Side, er rekonstrueret ved Istandsættelsen, Østvinduet dog kun som udvendig Blænding. Under Vaabenhustaget ses den øvre Del af Skibets vestligste Sydvindue;• det sidder midt over Syddøren og maaler udvendig o. 80 cm i Bredden og i Lysningen, der har Fals af Kridt, o. 35 cm. Syddørens Inderparti er dækket med Egeplanker og vistnok romansk, mens Yderpartiet er udvidet. Norddørens Plads angives i det Ydre af to Lodfuger i den nye Skalmur.

I det *Indre* er Væggene tykt pudsede, men de oprindelige Murflader staar blanke over Hvælvene, hvor Kridtkvadrene er glatte og sat i jævne Skifter uden Overfalsninger. Triumfmuren staar velbevaret med en ret stor, rund Korbue med profilerede, men overpudsede Kridtstens-Kragbaand; den flankeres af lave, rundbuede og i Plan rektantede Sidealternicher (hvoraf den søndre er tilmuret foroven).

Tilbygninger og Ændringer. O. 1450 er der til Skibet føjet en *Vestforlængelse* af Munkesten i Munkeskifte over en Syld af Kampesten. To Kridtstensskifter, det ene ved Vinduets Underkant, det andet i Vederlagshøjde, er sammen med den nævnte Gesims kun ført frem til Taarnets Østflugt og senere indsatte — vel samtidig med Skalmuringen af det oprindelige Skib. Under Taarnet

staar Forlængelsens Taggavl i blank Munkestensmur med Rygfuger; i Murværket er der adskillige sortbrændte Løbere. Mens kun fire af Gavlens Kamtakker er bevaret (een i Nord og tre i Syd), er Blændingsdekorationen intakt og bestaar af tre store, spidsbuede Høj blændinger med Kvartstens Stik af skiftevis sorte og røde Sten. Blændingsbundene er pudsede.

Hvælv. Korets ene og det forlængede Skibs tre lavtspændte, gotiske Krydshvælv, som er indhugget i Murene, har Halvstens Ribber og svagt spidsbuede Helstens Gjordbuer, der sammen forløber i Murene. De kun lidet ophvælvende Kapper har lette Overribber med Halvstens Trinkamme.

Det anselige, med Skibet jævnbrede *Taarn* fra 1500'nes første Fjerdedel (sml. Klokke) er over en uregelmæssig Kampestenssyld af Munkesten i Munkeskifte (og udvendig med midtridsede Fuger); i Murværket mange sortbrændte Sten. Taarnrummet, der aabner sig mod Skibet med en spidsbuet, enkeltfaltet Arkade, brudt gennem Vestforlængelsens Gavl, dækkes af et samtidigt, simpelt gotisk Krydshvælv, hvis Ribber i Undersiden af Nedløbet har spærstikformede Indsnit; næsten helt forsvundne, men vistnok lette Overribber med Trinkamme. I Syd og Vest er der nye, falsede og spidsbuede Vinduer. Det samtidige Trappehus i Nord har fladbuet Underdør i spidsbuet Spejl og Gesims af to udkragede Savskifter og mellemliggende glat Skifte; Trappe med rund Spindel og Loft af fladbuede, Kvartsten udkragede Binderstik samt fladbuet Overdør. Nordligt i Vestmuren har Mellemstokværket et lille, fladbuet Vindue i udvendig, spidsbuet Blænding. Fra og med Mellemstokværket er der anvendt en betydelig kortere, men bredere og tykkere Sten i Murværket, der indvendig er stærkt blandet med og paa sine Steder helt af Kridtkvadre. Hvorvidt denne Forskel i Materialet angiver en længere Pause i Arbejdet eller kun en ny Levering Sten, kan ikke afgøres. Adskillige Kvadre bærer indskaarne Initialer, Bomærker og Aarstal, hvoraf det ældste er 1584. Klokkestokværket har til hver Side spidsbuede, lige gennemløbende Tvilling-Glamhuller med en cirkulær Topluge og omsluttet af en spidsbuet Blænding, der flankeres af lave, rundbuede Blændinger under bredere Cirkelblændinger. Indvendig er Murværket iblandet mange Kridtkvadre, hvis Behugning enkelte Steder viser Sildebensmønster; endvidere har flere Munkesten runde Stempelafttryk, der maaske er Teglstrygermærker. De helt ens Taggavle har vandret delte Blændingsdekorationer, nederst over tre aabne Bomhuller en Række hængestavdelte Pibeblandinger (de to yderste er lave og i ny Tid kronet med smaa Korsblændinger) under et gennemløbende Savskifte; herover følger først en Række Rundblændinger — fire ialt — og dernæst fem foruden retkantede Blændinger, hvoraf de to yderste til hver Side overskæres af en Cirkelblænding og den midterste, opad tilspidsende, afsluttes med Trappestik. Øverst en Cirkelblænding, der lige som de ni Kamtakker er ny — sidst ommuret efter Lyn-

E. M. 1943

Fig. 3. Brøndby-Vester. Altertavle (S. 452).

nedslag 1939. Taggavlenes Blændingsdekoration har oprindelig været en Del rigere end Tilfældet er nu (sml. S. 448); dette fremgaar af saavel Murværket (to Lodfuger yderst i den tredie nederste Blændingsrække) som Regnskaberne. Gavlene er flere Gange ændrede, kraftigst vistnok 1769, da Taarnet fik nyt Tagværk, der var een Meter lavere end det foregaaende, og hvorved Kammene og Muren »blev saa meget aftagen som fornøden til Proportion af Højde over Taget, som nu er gjort med glatte Kamme«.

Vaabenhuset er sengotisk, men stærkt skalmuret med Munkesten i ny Tid. Det har et nyt, rundbuet Vindue i Øst og Vest og Gesims bestaaende af et Savskifte under to udkragede Skifter. I Syd en ny, rundbuet, dobbeltfalset Portal under den nitakkede Gavl. Det Indre, der i hver Flankemur har to Blændinger, dækkes af et fladt Bræddeloft.

Et †S¹. *Nicolai Kapel* i Kirken nævnes 1537 i en Rettertingsdom som nedbrudt og ødelagt²; men hvorvidt det har været i selve Kirken eller i en Tilbygning, kan ikke afgøres. Har der, som Matrikelkortet fra 1780 viser, til Kirken været en nordre Tilbygning, kan den have indeholdt Kapellet; men den viste korsformede Plan kan ogsaa være en Kirkesignatur.

Under Svenskekrigen har Kirken aabenbart ligesom de omliggende lidt Over-

E. M. 1943

Fig. 4. Brøndby-Vester. Alterkalkens oprindelige Dele (S. 453).

last — i hvert Tilfælde nævnes 1665, at »Brøndby-Vester Kirke skal være brøstfædig og straks maa hjælpes, da den er uden Midler«³ (sml. Brøndby-Øster).

1721 fik Taarnet nyt Tag af Vinge-tegl, og de gamle Hulsten (Munketegl) anvendtes til Kirkens Kamme samt Kirkens, Korets og Ringmurens Tag.

Kirken staar med blanke Mure, og alle Skibets aabne, ny-romanske Vinduer stammer fra Hovedstandsættelsen. De teglhængte Fyrretræstagværker er nye; Taarnets og Vaabenhuses Kamtakker er hængt med Munketegl. Det Indre er hvidtet.

Kalkmalerier. Indvendig ses i alle Skibets Hvælv — gennem Hvidtelaget — Omridsene af Kalkmalerier, storbladede Ranker af sengotisk Karakter.

INVENTAR

Alterbordet er forsvundet, og Altertavlen hviler paa et 36 cm bredt Murstykke, der er skjult af et Fyrrepanel.

† *Alter klæder.* 1) Af rødt Plyds, kantet med Sølvgalloner og med Kongens Navnetræk og Aarstallet 1734. 2) Anskaffet 1768, svarende til Nr. 1 (Rgsk.).

Altertavle (Fig. 3) i Sen-Renaissance, fra o. 1625. Det enkle Snedkerarbejde har kraftigt fremspringende Midtparti. Paa hver Side af Storstykkets brede Midtfelt staar toskanske Søjler med groft diamantbosserede Prydbælter, medens der uden for de smalle Sidefelter kun er Halvsøjler af tilsvarende Form. De enkle Storvinger har sparsomt Kasetteværk om en stor Halvroset. Tavlen hviler paa et smalt Postament, der flankeres af svungne Konsoller med Trillobueslag og af smaa Vinger med Frugtbundter. Over den forkrøppede Storgesims har det brede, lave Topstykke Pilastre med skællagt Skaft og jonisk Kapitæl; dets Gesims krones af en Splitgavl med Midtspir. I Stedet for Vinger flankeres Topstykket af Smaaspir.

En Staffering fra 1747 af Hans Nielsen fra Gandløse, der forbedrede Malerierne og illuminerede Tavlen med smukke Farver (Rgsk.), genfremstillede

1925 (Kaldsbog). De stærkt opmalede Billeder, paa Træ, forestiller i Storfeltet Nadveren, i Sidefelterne Moses med Lovens Tavler og Kristus med Yerdenskuglen, i Topstykket Jesu Daab. Træværket er broget med Guld, rødt, blaat, grønt og graat, Postament- og Frisefelterne røde. I Postamentfeltet staar Johs. 1. Brev 1, 7, i Frisefeltet Marc. 16, 16 (fejlagtigt opmålet som 10,10), over Sidefelternes Malerier: »Loven given ved Moses, Naade og Sandhed ved Jesum«, i Topfrisen Aarstallet 1747. Alle Indskrifterne er Fraktur.

En *Altertavle* fra 1871 med Maleri af F. Storch: Kristus i Gethsemane, hænger nu i Ligkapellet.

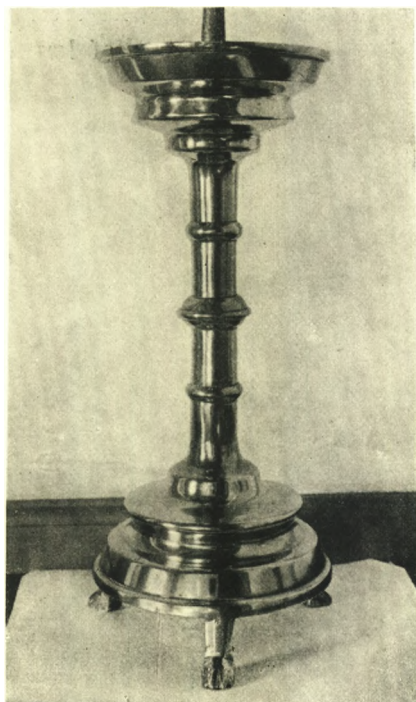
Altørsølv. Kalk (Fig. 4) i Renaissance, fra o. 1575, med cirkelrund Fodplade, Standkant med Ruder mellem lodrette Streger og sekssidet Fod, af hvis Sider hveranden har elegant, graveret Rankeværk; paa det seks-sidede Skaft er Bunden prikket; den ejendommelige Knop har paa Over- og Undersiden Diademhoveder og Frugter og midtdeles af et bredt Bælte, hvis seks firkantede, stærkt fremspringende Bosser har krydsskraverede Sider og paa Forfladen graveret: IHESUS; mellem Bosserne Diagonalbaand med Bladfyld. Nyere Bæger. Glat *Disk. Oblatæske* med Københavns Byvaaben 1710, omdannet 1750 (Rgsk.); paa den cirkelrunde Æskes profilerede Laag er graveret Frederik 5.s Spejlmonogram; Mestermærke for Asmus Friderich Holling 1747 (Olrik 12). *Vinkande* med Københavns Byvaaben 1860, skænket til Sognepræsten Gunni Busck 1860 og givet til Kirken ved hans Død 1869; Mestermærke for I. Prahl. † *Vinflaske* af Tin paa 5 Pund, nævnt 1764 (Inventarium).

†*Sygekalk* og *-disk* med indsat Vinflaske, der har Oblatskruegemme, samt »de kongelige Navne derpaa graveret« købtes 1743 hos Guldsmid C. Jonsen (Rgsk.).

Alterstager (Fig. 5) fra o. 1575, hvilende paa tre Ben; det glatte Cylinder-skaft har tre Ringe, hvoraf den midterste er størst. Fod- og Lyseskaalenes Profiler er ret bløde.

†*Ild-Jernbøsse* »at hente Ild i til at tænde Lysene med« forfærdigedes 1734 af Hans Poulsen Smed (Rgsk.).

†*Røgelsekar*. 1734 anvendtes et gammelt Messingildkar til Reparation af Kirkens ene Stage (Rgsk.).

K. W. 1948

Fig. 5. Brøndby-Vester. Alterstage (S. 453).

†*Messehageler*. 1) Bekostet 1734, af rødt Fløjls med Kanter og Kors af Sølv-galloner. 2) Fra 1768, af karmoisinrødt Fløjls med Foer af Kattun og Kors og Kanter af Sølv-galloner (Rgsk.).

†*Alterskranke*. Et Jernrækværk om Alterfoden med syv loddede Jernknapper bekostedes 1729 (Rgsk.).

Font, nyere, af Granit.

Af Kirkens middelalderlige †*Font* af gotlandsk Kalksten er kun bevaret den 70 cm høje Fod, der har indsvajede Sider over en Platte, Rundstav foroven og paa Siden en 10 cm høj, nærmest fladbuet Fordybning. 1740 blev Fonten brun marmorert af Hans Nielsen (Rgsk.).

Daabsfade. 1) Nyere, anskaffet 1886. 2) 1831, af Tin med Tandsnitbort og graveret Skriveskrift: »Brøndbyvester Kirke 1831«.

†*Daabsfade*. 1) 1751, af Tin med graveret Kirkenavn, fra Kandestøber Bringe i København (Rgsk.). 2) Af Tin, stemplet: København 1780 Eph. Benireis. 1764 nævnes et Fad af Tin og et af Messing (Inventarium).

Daabskande af Tin med graveret Skriveskrift: »Brøndbyvester Kirke 1830« og Hank af to sammenslyngede Slinger.

†*Daabskande* af Tin med Kirkens Navn købtes 1748 hos Kandestøber Hans Mikkelsen Ludcinsky i København (Rgsk.).

†*Fontelaag* forfærdigedes 1756 af Jens Christensen (Rgsk.).

†*Korgitter*. 1738 fornyede Snedker Niels Pedersen i Brøndby-Vester »Chor Recked«, der bestod af tynde Fyrrebrædder, som var henraadnede undtagen de to Døre og den øverste Gesims, og 1740 blev det hvidmarmorert paa begge Sider af Hans Nielsen af Gandløse (Rgsk.).

Prædikestol, ifølge Regnskabet for 1667 gjort af Jochum Dyvel (Diffuel), men med ældre Bestanddele. Fra o. 1625 er de fire Storfelters Arkader med groft Kasetteværksfladsnit i Bueslaget og de omløbende Lister, samt Gesimsens Kronliste med Tandsnit og Æggestav. Fra 1667 stammer vistnok Hjørnernes barokke Frugt- og Blomsterfestons med nedhængende Kvaster, samt Gesimspartiets akantusbladlagte Hjørnekonsoller. Postamentet og Opgangen er fornyet sidst i 1800'rne. Enkel, sekssidet Himmel af Fyr fra 1751 af Jens Christensen fra Farum (Rgsk.).

1925 genfremstillede en Staffering (Kaldsbog) fra 1747 af Hans Nielsen fra Gandløse (Rgsk.). Felterne har naive Malerier af Evangelisterne med deres Tegn (Fig. 6), Rammeværket er broget med Lasurer og Marmorering. I Frisefeltet Fraktur, Luc. 2, 28. Paa Himmelens Underside Jahves Navn i Skyer, paa Frisen Anno 1751 og Matth. 28, 19.

Stolestaderne er moderne, efter Tegning af Chr. Hansen.

1665—67 gjorde Jochum Dyvel nye †*Stole* (Rgsk.). 1740 omtales 36 lukte og 12 aabne Stole, og 1766 blev de 18 Kvindestole tildels af ny omgjort af

Snedker Jens Christensen af Farum. 1740 stafferedes Stolene af Hans Nielsen med grønne Fyldinger, gult Rammeværk, zinnoberrøde Lister og brun Fod; Vægpanellerne maledes røde med hvidt Løvværk og grønne Lister (Rgsk.).

† *Skrifestol* stafferedes 1740 af Hans Nielsen med grønne Fyldinger, gult Rammeværk, zinnoberrøde Lister og marmorert Tralværk. 1747 gjorde Jens Christensen en ny †*Skrifestol* »med Fyldingspanel indvendig, Gesims foroven rundtomkring og Fod forneden«; den maledes af Hans Nielsen med grønt Rammeværk, marmorerede Fyldinger og zinnoberrøde Lister og Dukkeværk (Søjlegitter). 1761 omgjordes Stolen af Jens Christensen og stafferedes af Lars Bendixen af Hillerød med grønne Lister og Fyldinger og gulbrunt Rammeværk (Rgsk.).

†*Degnestol* stafferedes 1740 af Hans Nielsen svarende til Skriftestolen (Rgsk.). Begge Stole fornyedes 1864 (Kaldsbog).

†*Pulpitur*, hvorpaa kunde staa over 50 Personer, gjordes 1730 af Snedker Ingvor Hansen og stafferedes 1740 af Hans Nielsen; Tralværket blev marmorert, Bjælkerne med brune Lister anstrøgen og Loftet under Pulpituret med blaa Limfarve. 1773 gjorde Søren Jensen i Farum en ny Trappe med Repos, da den forrige stod midt i Gangen og var i Vejen (Rgsk.).

†*Præsterækketavle* nævnes i Indberetning til Hofman 1758.

Et lille †*Relief* af Alabast, Kvinderne ved Jesu Grav, forsvandt ved Restaurering 1922 (Kaldsbog).

Lysekroner. 1) 0.1650, med 2x8 Arme og S-formede Pyntearme, stor Hængekugle og Balusterskaft; Topfiguren er en flakt Ørn.

2) Skænket 1845 af (Præstens Hustru) Fru Busck (Kaldsbog).

Fane for »De danske Vaabenbrødres II Afdeling Brøndbyvester« med Rigsvaabenet og i Stangprydelsen Christian 9.s kronede Navnetræk. Ophængt i Taarnrummet.

Taarnur med malet Aarstal 1889 paa Skiven. 1750 repareredes †Sejerværket. 1747 opsattes en ny Urskive, 2½ Alen i Kvadrat, af Snedker Christopher Qvist i København og stafferedes af Ole Bertelsen »Kørrepind« [Kyrpin] sammesteds; de kongelige Navne med Kronen over Cifrene og Aarstallet blev

fig. 6. Brøndby-Vester. Prædikestolsfelt
(S. 454). /w114S

ægte forgyldt. 1772 fornyedes den af Søren Jensen i Farum og stafferedes af Thomas Møller i Esbønderup (Rgsk.).

Klokker. 1) 1792. Symmetrisk Akantusbladfrise hvori Versaler: »Gud alleene Æren. Støbt af D. C. Herbst Hofklokkestøber i København i Aaret 1792«. Tvm. 90 cm.

2) Omstøbt 1856 af Gamst og Lunds Efterfølgere i København (sml. †Klokke Nr. 2).

†*Klokker.* 1) 1529. Renaissancemajuskler, foran hvilke et Kors med Lillie-spidsen: »Georgius. Heft mi Peeter van den Ghein ghegoten te Mechelen aen do euerste Port MCCCCXXIX« (»Georg [Klokkens Navn]. Peter v. d. Ghein i Mecheln ved den øverste Port har støbt mig 1529«). Omstøbt 1856 (sml. Klokke Nr. 2) (Uldall S. 310).

2) 1692. »Ao. 1692 er denne Klocke støbt paa Kierkens Bekostning. Da vare Patroner velbyrdige Hr. Stift-Amt-Mand Otto Krabbe og hans Høyærværdighed Biscoppen Doet. Hans Bagger, Sogne-Præsten Hr. Peder Jørgens[en]«. Paa Klokkens anden Side: »Peter Lytzen Niels Lars[en] og Jørgen Hans[en]« (Støberen og Kirkeværgerne)⁴.

Ved Klokkeskatten 1528 afleveredes een †Klokke.

GRAVMINDER

Epitaf (Fig. 7). O. 1622. Opsat af Anna Simonsdatter over hendes kære Husbond Hr. Jacob Hansøn, som døde 1622 (sml. Gravsten Nr. 2). Det lille, bruskbarokke Sandstensepitaf har i Feltet et naivt Relief af den korsfæstede, ved hvis Fod Ægteparret knæler paa Puder, han i Præstekjole, hun med Slag og Krave; over dem to Englehoveder; Relieffet indfattes i en Profilramme, hvortil der paa alle Sider slutter sig rige Bruskornamenter. Vingerne løber ud i store Englehoveder og ender foroven i Vrængemasker, foran hvilke Konsoller med Fugl Fønix og Pelikanen, der begge har mistet Hovedet; det slanke Topstykke omfatter en Kartouche med afdødes Bomærke flankeret af Initialerne I H over et Englehoved, og Hængestykket, der er næsten lige saa stort som Tavlen, flankeres af to Englebørn, som holder Bruskbøjler; her læses Præstens reliefhuggede Dødsaar: Anno 1622. Under Tavlen ses et Englehoved og en Vrængemaske. Tavlen staar med gammel, nu opfrisket, broget Staffering; Billedfeltets Baggrund er blaa, forneden oversaaet med Blomster, Rammen sort med Gravskriften i gyldne Versaler, Ornamentik og Engle har svag Karnation og sparsom Forgyldning paa sort Baggrund. Paa Skibets Sydvæg.

†*Epitaf* over Hr. Peter Mikkelsen Schielderup, født i Greve, gaaet i Skole i Næstved, Præst i Brøndbyvester, død 30. Okt. 1661 i sin Alders 36., sit Em-

E. M. 1943

Fig. 7. Brøndby-Vester. Epitaf over Jacob Hansen, død 1622 (S. 456).

bedes 3. Aar. Opsat af hans Søster Anna Mikkelsen, gift med Hr. Wilhad i Greve. I Præsteindberetningen til Hofman kaldes det en Mindetavle af Træ med latinsk Indskrift. Dette og et andet *†Epitaf* i Koret renoveredes 1740 med Maling og Inskription af Hans Nielsen fra Gandløse (Rgsk.).

Gravsten. 1) O. 1592. Christopher Bentsøn, kaldet til Sognepræst til Brønby Sogne 1558, desuden kaldet af Kongen til Prior og Forstander i Helligesthus i Kiøbindhafne »og var der i otte Aar«, gift første Gang med Maren Nielsdatter i 23 Aar, anden Gang med Cidzele Saxisdatter (fem Sønner, fem Døtre), død i Brønby Vestre 10. Maj 1592, 60 Aar gl. Gotlandsk Kalksten, 192 x 88 cm, med fordybede, delvis endnu begyldte Versaler; under Indskriften to symmetriske Skjolde, det (heraldisk) højre udslidt, det venstre med en oprakt Haand. Indmuret i Korets Nordvæg.

2) O. 1625. Jacob Hansen Falsløff, som var Guds Ords Tjener i 30 Aar,

død 20. Sept. 1622, 66 Aar gl. (sml. Epitaf), og hans to Hustruer, Egitze Saxisdaater, med hvem han levede i 19 Aar, død □ Okt. 1611, og Anne Simensdaater, med hvem han levede i 10 Aar, død □ Aar □, □ Aar gl. Ølandsk Kalksten, 203 x 143 cm, med Reliefversaler. Stenen kantes af en bred Ramme med skablonagtige Ornament, der i Hjørnerne brydes af Cirkler med Evangelisttegn. Inden for Rammen deles Stenen i tre Felter, det øverste med Præstens Gravskrift, det nederste med Hustruernes, mens Midtstykket optages af en af store Englehoveder flankeret Cirkel med religiøs Indskrift, indeholdende to barokke Skjolde, det ene med Præstens Initialer, det andet med hans Bomærke. Indmuret i Korets Sydvalg.

3) O. 1650. »Hæderlig og vellært Person« Hendrich Hansøn Ertmand, død 14. Febr. 1650. Ølandsk Kalksten, 87x57 cm, med fordybede Versaler. Indmuret i Taarnets Sydvalg.

KILDER OG HENVISNINGER

Regnskaber 1661—72, 1700—21 (div. Aar), 1721—77 (RA). — Inventarium 1764 (LA). — Synsprotokol 1840—79 (LA). — Kaldsbog 1861 ff. (ved Embedet). — Museumsindberetninger af J. R. Løffler og M. Mackeprang 1900, Chr. Rorch og Hugo Matthiessen 1914. Revideret af E. Moltke og C. G. Schultz 1943.

Præsteindberetning til Hofman 1758 (LA). — Uldall: Danske Landsbykirker I, 18 f. (NM).

¹ Sml. Fortegnelse over Danmarks Kirker o. 1630 (RA) og Fortegnelse over Kirker og disses Ejere, da Forordningen af 3. Juni 1809 udkom (RA). ² Kirkehist. Saml. 2. R. V, 499. ³ Sjællandske Tegneiser 22. Juli 1665 fol. 310 f. ⁴ Præsteindberetning til Hofman.

Fig. 8. Brøndby-Vester 1780.